

ОБЩИНА КРЕСНА–ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД

ПК 2840, ГР.КРЕСНА, ул. "Македония" 96, тел. 0889848383, факс: 07433/87 30, e-mail: obstina_kresna@abv.bg

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ЗА 2016 ГОДИНА НА ОБЩИНА КРЕСНА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ 2012-2020 ГОДИНА

гр.КРЕСНА

2016г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Интеграцията на ромите е едно дългосрочно предизвикателство пред българското общество, което изисква мобилизация на всички възможни ресурси, всички институции (на централно, регионално и местно ниво) в партньорство с неправителствените организации за постигането на значим напредък в редица конкретни обществени сфери, и най-вече в областта на заетостта, борбата с бедността, образованието и професионалната квалификация, общественото здравеопазване, жилищната политика, културата и защитата от дискриминация.

„Ромският въпрос” не лежи единствено между държавата и правителството, от една страна и ромската общност от друга. Той е и все повече ще се осъзнава като общонационален въпрос; въпрос, който най-сериозно, мащабно и съдбовно засяга всеки български гражданин. Решаването на “ромския въпрос” е път към постигане на по-високо равнище на социална сплотеност в българското общество. Интегрирането на ромите е от изключително значение за просперитета на цялото българско общество, за неговата социална и етническа сигурност.

Има обаче един отворен въпрос, който определя социалната политика за интеграцията на ромите, а именно: кои са ромите, дали са само тези, които се самоопределят като роми, дали тези които в обществото са припознати като такива, но по една или друга причина не се самоопределят като такива, или тези, които някой друг определя като такива?

Интеграцията на ромите не е асимиляция: запазването и обновяването на ромската идентичност е неделима част от процеса на интеграция. Интеграцията на ромите е съвместна задача на органите на централната и местната власт, неправителствените организации и гражданското общество. Интеграцията на ромите не би могла да се случи без активното участие на ромската общност във всички нива на този процес: от планирането през изпълнението, до наблюдението и оценката. Интеграцията на ромите не би могла да се случи „от само себе си”, без целенасочени действия за постигането и: необходимо е инвестирането на финансови, човешки и административни ресурси.

Процесът на интеграцията на ромите се осъществява при отчитане на местната специфика на проблемите с активното участие на местната власт. Реализирането на общинската политика в приоритетните направления е

непрекъснат процес, както и инструмент за единодействие на местните инициативи и държавните изисквания. Целта е да се подобри благосъстоянието на уязвимите групи.

В базисното разработване на отчета за изпълнение на Общинския план за изпълнение на интеграционните политики участие са взели следните институции:

- Община Кресна
- Дирекция "Социално подпомагане" – град Кресна
- Бюро по труда – град Кресна
- Представители на ромската общност
- Училища и детски градини

Основните области на интеграционната политика са по отношение на: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии. Информацията в доклада е актуална и систематизирана, като данните са предоставени от всички ангажирани институции, които имат конкретни отговорности по изпълнението на приоритетните области.

Етническа структура на Община Кресна към 2014г.

(на доброволно отговорилите по време на преброяването)

Населено място	Брой лица, отговорили	Етническа група				Не са самоотделени
		Българска	Турска	Ромска	Друга	
КРЕСНА	5197	5137	4	21	18	17
ГР.КРЕСНА	3355	3313	..	15	..	
С.ВЛАХИ	5	5	-	..	-	
С.ГОРНА БРЕЗНИЦА	456	453	
С.ДОЛНА ГРАДЕШНИЦА	656	648	-	5	..	
С.ОЩАВА	64	64	-	-	-	

С.СЛИВНИЦА	586	582	..	-	..	
С.СТАРА КРЕСНА	70	67	-	-	3	

Основен етнос в Община Кресна, според самоопределилите се граждани е българския.

Праз 2016г. Община Кресна заема активна позиция, въз основа на толерантно и компетентно разбиране с провеждане на диалог и обслужване на гражданите етническите малцинства и гражданите в уязвимо състояние.

II. ПРЕГЛЕД ПО ПРИОРИТЕТИ

Приоритет: „Образование”

Интеграцията на ромите и на другите български граждани в неравностойно положение, е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално-икономически характеристики.

Подобряването на достъпа до образование на ромите не е само проблем на самите роми. Макар и малък дял, има ромски деца, които рано отпадат от образователната система, но дори и посещаващите занятия ромски деца, получават по-ниско от средното качество образователна услуга. Поради ниския социален статус на семействата, все още не се прилагат ефективно санкциите за родители, чиито деца не посещават редовно учебните занятия. Не всички ученици, завършили VIII клас на общинските училища продължават образованието си в средни училища. И макар системата на висше образование да изглежда достатъчно отворена към всички групи, лошото ниво на средно образование се превръща в практическа бариера за огромното мнозинство от ромите.

Образователната система в община Кресна е оптимално структурирана. Тя включва една детска градина в град Кресна и два филиала в селата Сливница и Долна Градешница. В общината има едно СУ в гр.Кресна. През последните няколко години, като резултат от реформата в образователните политики в Република България, в град Кресна функционира успешно и Ресурсен кабинет. Има и Център за социална рехабилитация и интеграция. Към СУ работи логопед и психолог. В

община Кресна няма обособени паралелки, в които да се обучават само деца от малцинствени общности.

В СУ гр.Кресна се осъществява обучение с децата от I до XII клас. Сградният фонд е в добро състояние, предвид направените подобрения по проекти на Европейските фондове, но все още има нужда от допълнителни мерки за подобряване на енергоефективността в училището и детските градини в общината. Децата от I-IV клас ползват безплатни закуски, а от I-VII клас получават безплатни учебници.

Интересите на учениците се развиват като се използват ресурсите, които дават училищните форми, СИП, клубове по интереси, както и разнообразни извънкласни дейности.

Пътуващите ученици от селата Горна Брезница, Сливница и Долна Градешница използват специален транспорт. В с.Горна Брезница няма детска градина и общината осигурява транспорт на децата, които са записани в детската градина в гр.Кресна.

В СУ „Св.Паисий Хилендарски” се обучават 35 ученици от ромски произход, чиито родители се самоопределят за българи, съответно и самите ученици. Всички подлежащи на задължително обучение деца са обхванати в учебния процес. Отпаднали от училище няма, има такъв риск за някои случаи за деца от ромски произход и от социално уязвими групи от населението.

Нараства броя на извинени и неизвинени отсъствия на учениците. Като рискови фактори за този проблем се очертават липсата на мотивация и подкрепа от страна на семейството, водещо до образователни затруднения в началния курс, социални проблеми, отсъствие на родителите поради работа в чужбина, negliжираност и други. Сериозни затруднения се създават от факта, че от I до IV клас учениците преминават в по-горен клас задължително, което създава предпоставка за натрупване на неусвоен учебен материал и задълбочаване на образователните затруднения с всяка изминала учебна година. За превенцията на този проблем училищата работят съвместно с ОКБППМН – Кресна, Отдела за закрила на детето при Дирекция „Социално подпомагане”, социалните услуги на територията на община Кресна– Център за социална рехабилитация и интеграция.

За първи клас на задължително обучение през учебната 2015/2016 г. са обхванати всички подлежащи на обучение деца, но има един проблем, който на по-късен етап играе съществена роля. Деца, които са преминавали от I до IV клас без изцяло да са усвоили учебния материал след V клас изпитват известно затруднение и постепенно губят мотивацията си за посещение на училище. Друга част от проблемите са ранните бракове в ромския етнос. С родителите на децата от ромски

произход не се води диалог за подкрепа и насърчаване на децата да продължават образованието си.

В училището няма практика за отделяне на ромските деца в отделни паралелки. Прилагат си правила, които важат за всички и се използват активно възможностите на националните и образователни програми за извънкласни форми на обучение и развиване на интересите на децата. В тези извънкласни форми активно участие вземат и ромските деца – занимания с музика, танци, спорт и други. Като проблем в някои случаи се явява нередовното посещение и недостатъчната популяризация на дейността в извънкласните форми.

Необходима е превантивна работа с родителите и насърчаване отговорно родителско отношение. Това от своя страна води до необходимостта от ограмотяване на възрастните роми. Към момента няма практика за ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищните настоятелства или обществени съвети. Съвместните форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители е добра стъпка към интегриране, която в бъдеще трябва да се разширява.

Приоритет: „Здравеопазване”

Здравното обслужване на населението на община Кресна се осъществява главно от няколко общопрактикуващи лекари.

На територията на общината са регистрирани:

- 3 бр. индивидуална практика за първична медицинска помощ;
- 2 бр. индивидуална практика за първична дентална помощ;
- 1 бр. индивидуална практика за специализирана медицинска помощ.

Всички здравноосигурени лица във всички населени места в общината са обхванати от общопрактикуващите лекари, чиято практика е в гр.Кресна. Поради тази причина голяма част от пациентите трябва да пътуват от селата за да посещават личният си лекар.

Проблемите в здравеопазването в ромската общност са свързани най-вече с липса на здравни осигуровки на част от хората, неизвършване на профилактични стоматологични и общи прегледи, пропускане на задължителни ваксини на децата, при тежки и специфични заболявания – липса на средства за осигуряване на скъпо-струващо лечение и пътуване с цел по-специализирана диагностика в големи диагностични центрове в град София. В част от ромските семейства има и практика за ранни бракове и ранни бременности, които в някои случаи не се картотекират навреме и майките не посещават редовно женска консултация, с което попадат в рискови групи бременности.

Приоритет : „Жилищни условия”

В община Кресна няма сегрегирани райони. Населението от ромски произход, живее в сравнително благоустроени жилища. Не са известни случаи на ромски семейства, които да обитават примитивни жилища с екстремно лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия. Има достъп до водопровод, канализация и електроснабдяване. Не навсякъде улиците са асфалтирани и благоустроени. Необходимо е благоустрояване и развитие в посока подобряване на инфраструктурата. В кварталите, с преобладаващо ромско население няма изградени спортни площадки. Като важна потребност се явява и необходимостта от озеленяване на тези квартали.

Община Кресна се стреми да води активна общинска политика и активно търси решения за съществуващите проблемни области в сферата на жилищното благоустройство. В следващия програмен период на Европейските фондове /2016-2020/ общината ще работи за подготовка на проекти, които да са насочени към разрешаване на проблемите както в тези квартали, така и в други места и обекти с голяма социална значимост.

Приоритет: „Заетост”

През последните години в условията на икономическо оживление и растеж, след върховете стойности на ромската безработица, броят на безработните граждани от ромски произход частично спадна. За съжаление това не се дължи на трайно интегриране на ромите на пазара на труда, а на мерки, които са временни и частични по своя характер: субсидирана заетост, временна заетост и т.н. Немалка част от ромите не са регистрирани в бюрата по труда като безработни, поради което броят на реално безработните роми е чувствително по-висок от този на регистрираните. Освен това делът на ромите в „сивия сектор” на пазар на труда е по-широк, отколкото традиционно се представя.

Профилът на безработицата на територията на община Кресна показва тенденция за постоянна регистрирана безработица на ниско квалифицираните и/или без квалификация жители на общината. От регистрираните безработни лица в ДБТ – Кресна една голяма част са роми с ниска степен на квалификация и образование. Това създава проблем при намирането на подходяща професионална реализация за тези групи хора.

Като проблем в сферата на заетостта се явява и липсата на регистрация в БТ на част от безработното население, както и прекратяването на регистрацията при пропускане на задължителните подписи от лицата. Това възпрепятства включването им в някои от програмите за безработни лица и реализацията им на пазара на труда. За 2016г. 12 лица са постъпили на работа с посредничество на ДБ, а 1 лице работи по програма за заетост.

Една малка част от ромското население се занимава с търговия и това осигурява добри доходи на тези семейства.

През последните две години, чрез активната работа на специалистите от отдела Социално подпомагане гр.Кресна за 2016г. има регистрирани 20 професионални приемни семейства в които се отглеждат 24 деца, от които 17 деца лишени от родителски грижи са с ромски произход, а 13 от семействата в които се отглеждат децата също са с ромски произход.

Дирекция Бюро по труда – Кресна активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Основен работодател за нискоквалифицираните работници е община Кресна, която активно участва и реализира проекти по оперативните програми на ЕС за обучение и заетост – най-вече ОП РЧР, ОП РР и други. Голяма част от заетите лица в сферата на „Озеленяване” и „Чистота” са лица от ромски произход, които нямат квалификация и са трайно безработни.

Община Кресна търси възможности за разширяване и разнообразяване на пазара на труда в съзвучие с икономическите възможности и актуалните програми.

- Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми и други етнически групи, чрез организиране на обучителни курсове за безработни лица.

Приоритет: „Върховенство на закона и недискриминацията”

В Община Кресна не се допуска двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи. Утвърждават се толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, включително и спорт. Провеждат се срещи между институциите и беседи в СУ за запознаване със ЗБППМН и НК сред малолетните и непълнолетните. Изнасят се беседи по въпросите за агресията сред подрастващите, тютюнопушенето и употребата на алкохол, домашното насилие и общуването в Интернет.

Приоритет: „Култура, спорт и медии”.

Важен акцент в изпълнение дейностите за интеграция на ромската общност е изграждането на толерантност в цялото население на общината към хората от различен етнически произход и хората от социално уязвими групи чрез използване средствата на културата. Запазването и обновяването на ромската култура е неотменима и съществена част от процеса на интегриране на ромите. В самодейните състави, с различни самодейни изяви участват представители на ромската общност.

За популяризиране на специфичните традиции, обреди и обичаи на ромската култура, е необходимо организиране и провеждане на творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите, включване на хора от малцинствата в обществения живот, издирване на таланти деца от етносите и включването им в различни самодейни изяви. Важен принос за популяризиране и формиране на положителен образ на етноса, има правилната медийна политика.

В Кресна съществуват добри спортни традиции. В града има един стадион и едно футболно игрище. Единствената спортна площадка за игра е в с.Сливница. Следва да се подобряват условията за развитието на спорта в общината, да се изградят и оборудват спортни площадки във всички квартали на града, както и в с.Долна Градешница и с.Горна Брезница.

На територията на община Кресна съществуват едно читалище в гр.Кресна и три читалища в селата Горна Брезница, Долна Градешница и Сливница.

В гр.Кресна съществуват групи за народни песни и танци. Във всички читалищни дейности равен достъп имат всички етноси.

Културният календар на община Кресна е много богат. За запазване и развитие на културната идентичност на ромската култура в културния календар на общината за 2017г. са включени и приоритетни празници и обичаи от ромската култура. Необходимо е да бъдат положени

целенасочени усилия в тази насока, както и за популяризиране на ромската култура сред цялото българско общество. За целта Община Кресна има за цел реализирането на следните мерки:

- Гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на прояви на нетолерантност и на „език на омразата“.
- Повишаване на участието на ромите в местната администрация.
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.
- Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите.
- Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите на ромите.
- Отбелязване Световния ден на толерантността - 16 ноември.
- Публични чествания на празници отбелязвани в ромската общност – отбелязване празници – Василица /Банго Васил/, Гергьовден, Байрам и др.
- Участие на роми от община Кресна в ромски фестивали и фестивали на етносите.
- Подпомагане на дейността на читалищата в селата, в които живеят роми.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Социалното неравенство от което болезнено страда ромската общност е комплексен проблем, породен от наслагването на серия от нееднородни фактори - унаследени и нови дискриминационни практики, социална неравнопоставеност, традиционна самозатвореност, наличие на „вътрешни“ и „външни“ въздействия, възпиращи социалното развитие. През последните години продължават да се влошават някои от параметрите на социалното участие и перспективите за пълноценна социална реализация на ромската общност. Причините за изострянето на някои „ромски проблеми“, се коренят както в сложността на социалните трансформации, така и в прилагането на не достатъчно ефективни политики и социално-управленски инструментариум в етноинтеграционния процес.

Важен фактор за изпълнението дейностите по интеграция на ромите е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени ромски организации и инициативни групи, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО. Това е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на Община Кресна за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.

Мониторинговият доклад е приет на заседание на Общински съвет Кресна с Решение №...../...../.....2017г.